

Transilvania Românească

Proprietar:
Dna CALIOP
DĂVIDESCU.

Director:
E. MERA.

GAZETĂ NAȚIONALĂ INDEPENDENTĂ.

Abonamentul:
Pe un an 50 Lei
Pe 1/2 an 25 Lei
Anunțuri după învoială.

Apare în fiecare
Duminică.

Redacția și administrația:
Str. Nicu Filipescu No. 14.
ALBA-IULIA.

Prim-redactor:
CORNEL T. RUSSU.

Congresul săsesc din Cernăuți.

În 17 Septembrie a. c. Germani din toată țara au ținut un congres la Cernăuți, de unde au trimis M. S. Regelui o telegramă de fidelitate. Probabil că ei au uitat proverbul tă „Românul ține minte” altfel nu cred, că ar fi jădrănit să-o trimită. Cunoaștem noi loialitatea săsească și mai ales dreptatea lor.

La congresul femesc o doamnă, de origine germană, ne atacă cu o furie, adevărat teutonică.

Mal ieri — când eu discuția asupra reformei agrare — DI Kernerth, în plin parlament român și în mijlocul Bucureștilor, susține palavrele lui Rössler, declarând pe toți Români din Ardeal de venetici.

La congresul din Cernăuți Dr. Kaspar Muth are curajul să amintească decisiile adunării din Alba-Iulia, cuvântul de onoare al națiunii române, întărit prin cuvântul Regal, apoi atacă toate organele statului român începând cu funcționarul cel mai mic și terminând cum am văzut cu M. S. Regele și isprăvește zicând „deși noi nu suntem majoritatea cea mai numeroasă în țară, totuși noi suntem cel mai instruiți, cea mai cultă și nu cea mai lașă minoritate. „Noi suntem fărâmițele unei mari națiuni, care are o nobilă misiune în lumea aceasta, misiunea înobilării, culturii și moralei.”

Deschide cartea suferințelor noastre — adevărat istoria — și citește că în veacul al XVII. poporul săsesc aduce hotărârea „dacă vre-un Valach din Poplaca cojește un copac, făcându-l să se usuce, va fi spânzurat de creanga copacului; dacă vinovatul nu poate fi prins, comuna Poplaca are să dea alt Valach, ca să fie spânzurat în locul lui.”

Spune-mi, te rog, dle Dr. Muth, mentalitatea aceasta nu e soră cu a locotenentului, care a executat sentința de moarte asupra unei

femei, care își perduse conștiința, Miss Kowel? Nu e prevestitoare scufundării „Lusitaniei”? Crezi că atât de curând am uitat atrocitățile nemțești dovedite în Palatul Justiției din Leipzig? Spune-mi, te rog, aceasta este misiunea umană, culturală și morală a poporului nemțesc?

În 28 August 1679 sfatul orașului Brașov a hotărât că „Dacă în comuna Râșnov, moare un Valach și nu are copii, pământurile și averea lui vor fi moștenite nu de neamuri, ci de cel mai apropiat Sas din vecinătate.”

În parte e drept că minoritatea germană din România este cea mai instruită și cultă, dar aceasta nu e meritul Dvoastre ci al nostru, căci după cum spune dl Vasile Stoica: „În gospodăriile admirabile ale țăranilor Sași, în averile instituțiilor lor, e truda și sunt lacrimile a sute de generații românești exploatare mai rău decât niște cete de robi.”

În 1758 Români din Valea Rodnei se plâng împărătesei Maria Teresia, zicând, ca Sași „dacă le place, ori avem, ori nu avem de lucru, trebuie să plecăm la vânat, căci altfel ne prind și ne bat; dacă nu poți plăti, te prind, te leagă, te închid, ridică în toate satele furci de spânzurat, îți leagă peltre de picioare și te batjocoresc, și chinuesc, până ce dai bani. Iau atâta dela noi cât nu putem da.”

În 1751 Sași ne alungă din cercul Noerich; în 1754 din Slămnic, Șura Mică și Vurpăr iar în 26 April 1779 orașul Sibiu hotărâște să ne alunge și din Șura Mare, Hamba, Noul săsesc, Cașolt, Gușterița, Bradu și Roșia Săsească. Ne alungă, ca să pună mâna pe avutul nostru.

Iată izvorul bunei stări Sașilor, la care se mai pot adăuga alte multe privilegii și dijme. Dl Dr. Muth! Întreabă conștiința dtale că nu-i este rușine de instrucția și cultura poporului săsesc câștigate prin astfel de metode? Oare

misiunea poporului german este să despoae alte popoare?

Astăzi, când voim să dăm țăranului pământ, Dta te plângi de nedreptatea reformei agrare. Ave-rea pe care ai furat-o; noi vă-o plătim cu bani; în loc să vă trimitem în țara Dvoastre, noi vă dăm voe să rămâneți la noi, dar să știți că sunteți oaspeți.

E bine, să cunoaștem părerea dlui Stoica: Sași ne disprețuesc și ne urăsc. Ne-au exploatat veacuri de-a rândul; acum nu le-a mai rămas decât ura. Însă nu ura bărbatului, care te privește în ochi și te înfruntă cu hotărâre, ci a reptiliei, care se târăște, se mlădie, lovește pe neașteptate și se luptă pe față numai când are adâncă siguranță, că protivnicul său e stors de vlagă.

S'au aliat întotdeauna cu dușmani noștri și nu ne-au cruțat nici odată, când au avut prilejul, să ne lovească.”

În decursul celor 700 de ani, cât am trăit împreună cu poporul săsesc, nici un Sas nu ș'a ridicat glasul în favorul nostru, nici un Sas nu ne-a apărut, n'a manifestat nici o simpatie pentru poporul nostru, ei ne-au exploatat fără milă și cruțare.

Când noi duceam lupta pe moarte și viața cu Maghiari, colaborau cu ei și mai multă libertate aveam în comunele, în care trăiam amestecați cu Maghiari, decât în acelea, unde Sași erau stăpâni.

Am arătat câteva fapte din istoria conviețuirii noastre cu Sași și am putea povesti volume întregi dar credem că faptele acestea sunt destul de convingătoare.

Credem că nu este om în lume să ne acuze că reforma noastră agrară ar nedreptăți pe Sași. Să deschidem porți largi stănilor, să vină la noi, să studieze istoria noastră și să facă comparație între noi și Sași. În urma reformei noastre agrare noi plătim cu bani

pământul, pe care Sași l-au răpit cu forța, pe nedrept.

Revoluția din 1918 n-o înțeleg. Să fie poporul nostru atât de marimimos, atât de increzut în puterile sale încât să-și uite să se răsbune, convins fiind că viitorul este al lui? Ori să fie atât de bun și blând încât să se îngrozească de vărsarea de sânge nevinovat? Căci Sași de azi sunt nevinovați. Dacă moși și strămoși lor s'au purtat mai rău față de noi, mai egoiști, mai barbari și mai vampiri de cât ori care alt popor față de un trib de negri din Africa, copii și nepoți lor, Sași de astăzi, nu sunt vinovați.

Dar în momentul când Sași de astăzi vor să-și apere patrimoniul lor scaldat în sânge românesc, când primesc moștenirea lăsată dela părinți lor, atunci noi încă avem drept să-i facem răspunzători pentru sângele românesc nevinovat vărsat de înaintași lor. Strigați în gura mare că vă facem nedreptate. Noi vom prezenta cheltuielile noastre și suntem convinși că nu noi vom rămâne debitori.

Înceind socotelile cu Sași, se va putea constata că ei au datorința să ceară ertare pentru trecut, iar în prezent au dreptul să pretindă pașapoarte. Iată cum cugetă poporul românesc.

Rectificare

Ziarul „Dacia Trăiană” în numărul 204 din 20 Sept. ne învinovățește că am dat nume ziarului nostru „Transilvania Românească”, întrucât altă Transilvanie nu există decât românească.

Apoi de ... așa, ar fi, ... noi însă explicasem în primul număr destul de clar această pentru ce.

Transilvania până mai ieri era o provincie un județ din Magyarország (Ungaria) și dacă cumva te puneai sfântul, în stare de beție chiar, să strigi într'o cărciumă „să trăiască Transilvania Românească” era de ajuns ca să primești dela poliție bilet gratis pe calea ferată până la Seghedin. unde după trei luni de

disciplină, îți trecea pofta să mai spui că Transilvania e românească.

Și acum drept recompensă pentru cele din trecut, noi o zicem cu vârf și îndesat că: „Transilvania e românească.“

Admitem însă cazul că confratele „Dacia Trăiană“ nu mai are treabă cu trecutul, — atunci nu avem alta decât să-i spunem o vorbă românească și anume:

— De ce te cheamă Ion, măi Ioane?

„Apoi, — de — așa m'a botezat nașul cucoane.“ —

E curios însă când chiar „Dacia Trăiană“ ca ziar național independent, în loc a ne incuraja și a se bucura însăși de nașterea unui confrate ce vrea să dea ajutor pe același front și câmp de luptă; ne întâmpină cu ghiolduri, — cu toate că noi nu am zis nici odată că Dacia nu e Trăiană pentru că știm că nu a fost nici când a hotenților nici indiană așa după cum nici Transilvania n'a fost nici odată chineză. — Am fost și rămânem însă oamenii păcii buni confrăți și toate cele zise le trecem sub toată rezerva, declarând discuția închisă.

Alba-Iulia și România mare.

Avem o singură capitală: București și o singură cetate de încoronare: Alba-Iulia.

Bucureștii, care este reședința regelui, a guvernului țării, a culturai

și a parlamentului, a fost îngrijită, dezvoltată în decursul vremilor și este și astăzi. Din capitală pornesc, ca dintr'o inimă, și la ea să întorc iarăși toate arterele vieții noastre publice. Nu mai puțină însemnătate și îngrijire trebuie să i-se deie cetății de încoronare, „Alba-Iulia“, loc istoricește sfințit și destinat nouă prin istorie, ca să ne fie simbol de unitate națională, izvor de putere de viață și ca aici să se încoroneze regii viitori, vrednici urmași a vitejiei strămoșești. Ea deci numai de acum i-și începe rolul său frumos, viața sa românească, mare.

Pentru stăpânitorii noștri de ieri, ea era o pată neagră, un memento de dreptate viitoare, răzbunătoare asupra lor. Nu le-a fost de ea, să o dezvolte, să-i deie strălucire, să o provadă cu instituții culturale, cu organe politice și administrative după însemnătatea poziției și jurului ei, ci să o lase în păraginire, ridicând forțat alt centru maghiar. Majoritatea de români din oraș și marea de români, ce o inconjoară, nu le era pe plac; nimic nu sprijineau, ce putea da avânt vieții și înaintării lor, ci mai mult cautau a sterge ceea ce putea da amintiri istorice legate de ea și de însemnătate pentru români.

Cetatea Alba-Iulia, s'a zidit în apropierea fostului oraș înfloritor Roman: A p u l u m, după cum învață maghiarii, în secolul al 10-lea. Istoricul nostru Iorga spune, că a fost zidită înainte de venirea Ungurilor, încă de către Slavi, dela cari își și are numele mai vechiu: Bălgrad = Cetate Albă. A trecut apoi prin diferite transformări.

Cetatea istorică, în care a intrat triumfător marele Mihai, intruchipătorul unirii tuturor Românilor sub un sceptru era zidită după metoda din evul mediu. Azi nu o mai avem în starea și forma ei de atunci, căci în 1715 a fost refăcută cu mult fast în forma ei de azi: în formă de stea, înconjurată de ziduri triple, cu ridicături înalte de pământ, cu șanțuri afunde și largi; are cazarme suterane și magazine ascunse, porți triumfale și de întărire cu figuri din piatră sculptată, arătând scene din vremuri antice și din era turcească. În decursul vremii de atunci până azi s'au mai zidit în lăuntru ei cazarme și paviloane ofițerești, moderne și alte edificii. Are și un turn astronomic. Legenda vorbește, că împăratul austriac de pe atunci și sfetnicul lui, pe planșitorul și ziditorul cetății, un italian genial, ca să nu mai poată zidi și altor țări și împărați o atare cetate minunată, după ce a isprăvit-o, l'au închis și așa l'au ținut până la moarte.

Pe vremea aceea era cetate cu faima „inexpugnabilă“. Fapt e, că în 1848, când vestitul general revoluționar maghiar: Bem, înconjurând cetatea cu oaste maghiară, o strămtora rău, încât austriecii din cetate era cât pe aci să capituleze, s'a ivit temutul Axente Severu al nostru de către Munții Apuseni cu oțalita, neînvingibila sa legiune. Maghiarul Bem, carele până atunci numai învingeri reputase asupra austriecilor, fără a să lăsa în luptă cu Axente, a fugit, liberând astfel cetatea de rușinea capitulării.

Se înțelege că azi, din punct de

vedere strategic nu mai are nici o însemnătate. Când tehnica războiului s'a dezvoltat atât de grozav; Pentru noi România însă are o însemnătate istorică, pe care nu o găsim nicăieri, pe întreg pământul românesc: reședința lui Mihai Vodă Viteazul, locul de închisoare și de execuție a craiului „rex Daciae“ Horia și soților lui Cioșca și Crișan; aici a fost bătut în focul și jertfitorul Avram Iancu, aici s'a purtat procesul în cauza colectei pentru monumentul lui, în care judecătorul Lázár a adus o insultă dureroasă și revoltătoare memoriei curate ca raza soarelui, a Iancului. Aici s'au ținut multe adunări naționale de mare însemnătate și mai pe urmă aici s'a împlinit unirea tuturor Românilor, în adunarea națională dela 1. Dec. 1918. E mică localitate Alba-Iulia, oraș neingrijit încă, dar mare în valoarea sa istorică-națională: izvor de inspirație patriotică, simbol de unitate sufletească și națională, indemn de furtire de sine pentru viața și fericirea neamului, între atâtea ispite moderne de materialism și egoism: cel mai tare demn sol pentru primirea și preamărirea, cea mai intensivă aureală pentru încadrarea coroanei de oțal.

Această aureală, aceasta valoare va crește mereu, și nu se va perde Alba-Iulia niciodată. Dar, ca să fie și înfățișarea sa din afară demnă de atâtea emanație tainică națională, de sufletele eroilor noștri, ce plutesc deasupra, încălzind inimile, încordând piepturile, luminând mințile noastre, este datoria țării, a conducătorilor ei.

Țiganul podar

Anecdota din 1916.

de Gr. BUICĂ

I.

Un țigan odată, nițel cam niznai
Ne fiind capabil să ridice-un pai
Aruncat de soartă fu și el la poduri . . .
Nu ca să le facă ci să'nghită noduri!
Mucalit din fire și'n drăcit poznaș
N'o scoteai la capăt cu-acest țiganaș . . .
Intrebat: „mă Stane, ce-i aia talveg?
„N'am mâncat, răspunse, și nici nu'nțaleg“
Fu lăsat în pace; la mobilizare
Când să se clădească „România Mare“
Lua și el parte . . . de la Cotroceni
Prin Titu, Craiova și prin Coțofeni,
Holba ochi țiganul tocmai la Bumbesti.
„Ascultă mă Stane, tu tot mai trăești?“
— „Nu știu zău mâncate-aș. . . Când privesc Carpații
Unde ne tot mână și ne omoară frații,
Inima din mine puricel se face . . .
Intră draci 'n mine, nu mă lasă 'n pace! . . .
N'am știut ce-i frica, dar mi sa 'nfundat . . .
De-oi scăpa cu pielea, să fiu blastamat!“

II.

Un ordin, un trăsnet din senin sosește
„Rămân doar grăjdarii, trupa mâine pornește!“
Strigă Capitanul, — la patru -i plecarea
Să fie tot gata, ferbeți de mâncarea!
Pitulat în cortu-i capul și-l astupă
Bietul Stan, căci parte face doar din trupă . . .
„Haoleu, surzire-aș! . . . ce-a zis Capitanul
Imi lovește 'n creier tocmai ca ciocanul!
Nu putea și dânsu s'o mai ție'n loc?
Cei-trasni 'n cap oare sa ne bage 'n foc?!“

Când se făcu ziua, trupa fu departe . . .
Mergi, inghite Stane, c'asa scrie 'n carte!
Iar când toti sosiră sus la defileu
Rotea Stan privirea ca un paraleu . . .
Sforăia 'n tacere, de loc nu crăpea;
Ce era cu dânsul el nu pricepea . . .
Ajunseră 'n fine, știți la Petroșani
Smuls cu vitejie de la cei dușmani . . .
Poposir' acolo . . . când cam pe noptat
Randu lui Stan vine, ca oricui soldat
Să facă de pază la o veche vilă
Singur cuc la poartă negru, Sarsailă,

Sta ca ghiața 'n suflet si se tot gândea
La Manda de acasă, la scumpa-i belea!

III.

„Haoleu, măi Mando, unde ești mâncate-aș?
Să mă vezi cum sufar . . . unde ești pupate-aș?
De-ai fi lângă mine, cum ești tu miloasă
Ai plânge sărmano, ca din fire scoasă!
Ți ai smulge zău părul, fetița lui Neica,
Ca să mă scapi, puico, țai-ai vinde scurteica!
Un fosnet s'aude. . . — Hau c'am dat de dracu!“
Strigă atunci cât poate, bietu Stan săracu . . .
Un drac de sergent, vrând să se convingă
De poate sau nu Stan frica să și-o 'nvingă
Se repede 'n noapte: — „Au fugit Rumunii!
Cine mai rămas — o să-i munanche chinii.“
„Teremetete, moarte! No, sa-i prăpădim!
No! Ce-om vedea 'n cale, no! tot sa-i zmintim!“

Să te păzești, Stane! hai călcăi, fugiți!
Ne omoară spurcatu, voi vă prăpădiți! . . .

Și mi-o tuli țiganu prin curtea 'ntunecoasă
Ca o catea bătută, cu limba de un cot scoasă!
Când în sfârșit zărește o usă 'ntredeschisă
Și: tusti! fără capelă, cu inima aprinsă
Se poticni prin casă și goana sus pe scară
Să scape de dușmanii turbați de din afară!

Sub streasina cea 'nalta eroul se pitise,
Când iată și sergentul la scară se ivise,
Făcând o gălgăie, țipând de te asurzea
De să fi fost tu Vodă, zău părul țai-l zburlea . . .
„No, eu vedem la tine, no! ești sau te omor!
În casa boerească, ce cați neam de păstor?“
— „Hapoi, sa vezi, de vina nu zeu, mâncate-aș
gura . . .“

Eu sunt țigan . . . Români imi fac incurcatura . . .
Eu ma predau! i-ami harma, capela ti-o lasai . . .
Na, i-ami și cartușira! In pungă n'am lescai!
Și dacă mi-ți da drumu, Ardeal n'oi pomeni
Nici eu, nici dintr'ai noștri . . . la voi n'om mai veni

Măcar sa-i pici cu ceara, sa-i bați la trupu gol,
Sau să-i vopsești cu smoala, sa-i umpli de namol!“

Un hohot îi raspunse. . . „Mă tu erai Tigane?
Astfel de sentinela ne faci tu, barosane?! . . .
Cu mine la Capitanul, vei merge la raport
Chiar mâine, ighioană, dihanie din cort!“

Urmă tacere . . . zău ca doar inima zvăcnea
Lui Stan, ca o buca de lemn dat la rindea . . .
Măncam 'ar puradichiu! Se tot jelea țiganul
„Imi iese halci din mine de merg la Capitanul!
De răs făcui tot neamul, de hulă și ocară . . .
Mai bine 'mi frângeam gâtul de cât sa urc pe
scara! . . .“

IV.

Se furisă cu teamă, ca scos din criminal
Ș'o scârbă mi-l cuprinse de firea-i de șacal.

A doua zi, de milă, Sergentul l'a ertat . . .
Fu fericit țiganul, când ordnul s'a dat
De reîntors în țară . . .
Ajuns iar la Bumbesti
Unde mi-i hrana bună și 'n libertate iești . . .
Se legănă țiganul și aere-și dădea
C'a cucerit Ardealul și mi-se tot fălea
Cu cele patru forje, trăsuri și chiar buloane
Ce luase trupa din dușmane cotloane. . .

Intrebat de Cilibiu, ce-a pălțit pe la dușmani?
„Haoleu, trăit-am drace ca 'ntr'o cușcă de guzganii.
Ca să faci de Santinela sau să fii chiar de patru
Sa ma crezi Dom' Sergent, dragă 'ți iese păru
prin caciula! . . .“

Și chiar dacă primești orden sa te retragi de îndată
Sa nu crezi ca țai-o fi moale cu vre-o sfânta
dibondata. . .

Ca de nu te strecuri iute, vine un drac d'artilerist
Și din poearat cuminte te scoate cavalerist! . . .
Ca de te-o arde cu biclul, te ustura la ficai
De ramăi zau pe vecie cu ochii mereu cascați!
Zau mai bine, sa crez draga Dom'le sergent Cilibiu
Ca-i mai bine, mult mai bine sa dai ochi cu Grigorlu
Și se stai în țarișoara, chiar de ar fi și la Bumbesti
Ca la urma urmei iaca, tot erou zău te numești . . .
De se întâmpla câte-odată ca sa-ți spintecoamașă
Sau ridichia sa-ți porneasca cu na cinstita cravașă
Cel puțin ai mângăerea ca cu pielea scapi pe tine
Și te întorci dupa răboai la casuța ta cu bine. . .
Șapoi chiar, de țai se întâmpla sa te lege de vriun pom
Sa știi dom' 'gent c'atuncea o sa mi te facă om!“

Morala:

C'o minciună țigănească
Nu iei țara Ungurească.

V.

Dar când soarta ne surăse
Numai ce te pomeniești,
La Mărăști și Mărășești
Fericitul nostru Stan
Dădu raita pin dușman
Decorat de domnitor
Carei zise „Patria te răplătește
Viteaz, ești, minte sa ții!
Multora pildă să fii,
Pe dușman când vei frunta!“
— „Ca un leu mă voi lupta!
Să trăești, Maria Ta!“

ca să o desvoalte, să îngrijească să nu cruțe nimica, ce să cere, pentru a face ca cu adevărat să intre în marea viață Românească, primind în semnătatea, frumusețea, ce i-se cuvine alături de capul ei.

Brutus.

Un devărat confrate

O deosebită plăcere și o deosebită îngăiere sufletească trebuie să cuprindă pe ori și cine atunci când constată că și în relele și schimbările jasele temperamentale ale vieții de azi, se mai găsesc suflete cari păstrează vechea credință a iubirii noastre și în cari suflete mai poți afla armonia ce lega atât de strâns odată cugetele noastre românești, încât mult fer, multe închisori și multe făgădueli n'a putut sfărâma aceasta legătura și nu s'a putut sfărâma pentru că era întărită prin religia dragostei de frate, prin credința iubirii de neam.

„Curierul de Vest“ ziar național independent din Baia Mare, bucurându-se de aparatul ziarului nostru, ne întâmpină cu o frumoașă poezie pe care o credem isvorată din adâncul unui suflet de adevărat frate și confrate și care poezie e următoarea:

Pe când noi la periferii
finem gardă de onoare
Tu la centru, te înalță ca o stea
strălucitoare
Ge-ai răsărit din credința
strămoșească și divină
Transilvania Românească
vocea ta răsunătoare
Să străbată peste țară cu victoria
deplină

Deocamdata nu putem decât să-i mulțumim confratelui pentru atenția ce ne-o dă și simpatia ce ne-o arată, asigurându-l de aceeași reciprocă dragoste.

Red.

Cetitorii noștri cari au primit No. 1 și 2 al gazetei noastre fiind trecuți în controale ca abonenți și sprijintori ai gazetei, sunt rugați a trimite până cel mult 15 Oct., banii pe timpul cât dorește a abona gazeta.

RED.

Legea vagabonzilor.

Tot săracu dă de dracu, așa e vorba și așa și rămâne. —

E vorba de nou nouța lege a a dlui ministru Trancu-Iași, care lege prin puterea ei cu ajutorul poliției, adună vagabonzi de pe străzi și internându-i la poliție îi pune la treabă. — E foarte bine aceasta, dar e caracteristic să vezi cum să adună acești vagabonzi. —

În timpul de față, se cam isprăvesc lucrul și munca economică a țaranului și ca să nu lenevească până în iarnă micii gospodari sătenii caută lucru pe la orașe. —

Îl vedem dar zilnic cum așteaptă prin colțuri de stradă, să fie chemați la orice muncă. Și în loc de angajatori deseori vezi venind polițistul.

— Ce faceți voi aici mă bagabonzilor?

— Să trăim, Maria, Sa, apoi ia, așteptăm și noi, ca oamenii săraci, — ceva lucru. —

— Cuș, minciuni, haideti la poliție — Cuș, arat eu vouă bagabonzilor!

Nedumeriți și plecați săracii muncitorii (bagabonzii) înaintează cu polițistul în urmă. Ajunși la poliție, sunt mediat eliberați de șef, care înțelege

legea și știe că nu pentru acești bieți e făcută, ci pentru cei ce bat în cap banii statului în restaurantele și separeurile orașelor mari.

Dar ce să faci însă polițistului, dacă nu înțelege că dacă acești aparținți bagabonzi nu ar cerși muncă, adevărații bagabonzi nu ar avea cu ce vandaliza. —

Sfârc.

ȘTIRI LOCALE.

Cu ocaziunea adunării populare a partidului național s'a colportat știrea, că Dl. Barițiu, șeful poliției din Alba-Iulia, ar fi interzis cetățenilor să-și împodobească casele cu tricolorul nostru.

Controlând știrea aceasta am stabilit, ca Dl. Crișan, directorul „Isvorului“ a rugat pe Dl. Barițiu să ordoneze unui sergent, să meargă din casa în casa și să roage pe cetățeni să arboreze tricolorul. Este evident, ca Dl. Barițiu n'a putut împlini rugărea Dlui Crișan.

Cu toate acestea, a fost foarte dureros și a făcut o rea impresie lipsa tricolorului de pe edificiile publice.

Noi nu suntem o gazeta, care tămăiaza persoanele, cari ar fi fost darnice față de noi, dar socotim că lipsa stindardelor de pe edificiile publice a fost o lipsa de bun tact și de simț patriotic, pentru că Dl. Maniu e deputatul orașului nostru. — Dl. Maniu are încrederea majorității cetățenilor noștri, și oficiile publice nu sunt ale guvernului ci ale noastre, a le tutura și noi pretindem că atunci, când alesul nostru vine, ca atare în mijlocul nostru, sa ne deoseama de faptele Dsale, este datorința cea mai elementară a oficiilor publice să îmbrace haina de sărbătoare. Conduita aceasta este ofensatoare pentru majoritatea cetățenilor din Alba-Iulia.

Ținuta aceasta a ofensat sfânta tradiție, la umbra careia am crescut cu toți. Nu în cinstea Dlui Maniu, nu în cinstea partidului național trebuiau arborate stindardele, ci în cinstea tradițiilor, amintirilor și luptelor, pe cari — ori ce s'ar zice — tot ei le reprezintă. — Dacă oarecare guvern ar fi ticălos și netrebnic oare ar urma ca să nu se mai iubesc tradiția, poporul și țara românească? Ori oficiile publice, cari nu s'au făcut datorința, nu pot avea nici barem motivul aceasta

Ca sa ne facem o idee clara despre monstruoșitatea faptului acestuia, va rog, cugetați-va, ca în 1914 cineva v'ar fi spus, ca venind la noi Dl. Maniu, deputatul Alba-Iuliei în parlamentul din București, la 18 Septembrie 1921, după ce am înființat România mare, pe nici un edificiu public nu s'a văzut stindardul românesc. Ați fi crezut că se poate așa ceva?

Noi nu facem reproșuri oficiilor publice, nici șefilor de oficii, căci știm foarte bine, ca ei au executat ordinele date, dar credem ca avem dreptul să medităm asupra unor apariții bolnave cari tot mai des se ivesc în țară noastră. Nici aici, nici la București și nicăeri în România mare să nu se uite că noi înainte de toate suntem români, că am fost români și pe timpurile Hunilor, Tătarilor, Sașilor și Maghiarilor și că vom fi români și sub Averescani, Liberali, Naționali și Tărăniști.

Toate acestea sunt lucruri, car se simt, dar nu se argumentează — u atât mai rau pentru aceia, căro, a glasul sângelui nu le arată calea da-

torinței și au nevoie de . . . argumentari.

Fac cunoscut onoraților mei clienți că urmând a se dărâma edificiile de lângă parc, pentru mărirea salei „Reduta“, mi-am mutat prăvălia mea de bodegă brânzeturi și mezeluri în strada Regele Ferdinand No. 1.

Cu osebă știmă

Joan Bratu comerciant.

INFORMAȚIUNI

— **Cehoslovacia și Ungaria.** Cehoslovacia a trimis un ultimatum Ungariei sînd pe aceasta ca în timp de 8 zile să dea răspuns în ce privește evacuarea comitatelor ocupate din Austria.

La Bratislava și la Cașovia sunt concentrate două divizii cehoslovace, iar la Szabadka mai multe divizii sârbești

— **Ajutorarea Rusiei.** Delegatul englez a adus la cunoștință Ligei națunilor că guvernul englez nu mai dă ajutoare în bani infometărilor din Rusia întrucît aceste ajutoare au fost întrebuințate pentru propagandă bolșevică.

— **Situația în Grecia.** Două divizii de cavalerie kemaliste și două de infanterie operează în dosul armatei grecești care e anunțată a fi împrejurată complet.

— **În după amiecaza zilei de 26 l. c.** s'a iscat un incendiu în localitate strada Canalului mistuind complet trei case și lăsând în drum 5 familii.

— **În numărul viitor al gazetei noastre începem publicarea romanului „Vizita Iadului“ de simpaticul profesor Gr. Buică.**

— **Asupra mersului luptelor din Asia mică între Turci și Greci nu se poate spune azi aproape nimic.**

— **Telegramele ce sosesc arată când biruinți turcești, când biruinți grecești — uua contrazicînd pe cealaltă . . . Din această cauză nu ști cărei știri să-i mai dai crezare.**

— **Dl general Rășcanu ministru de războiu înapoiindu-se din Basarabia unde a inspectat frontul Ministrului a declarat că situația la răsăritul țării nu este de loc neliniștitoare.**

— **Împrumutul ce țara noastră urma să-l facă în Elveția, nu se poate contracta din cauza condițiilor prea grele ce ne impun elvețienii.**

— **Suntem informați că direcția generală C. F. R. va pune în curînd în circulație un nou tren personal pe linia București — Oradea Mare.**

Abonați-vă, cetiți și răspândiți nouă gazeta „Transilvania Românească“!

Găutăm depozitari de ziare în toate centrele și orașele României Mari, oferindu-le rabat splendid

Administrația.

Prin această măsură circulația căldătorilor va fi nemăsurat de mult ușurată.

— După ziarul „Voința“, săteanul Al. Păl din Aita-mare a împușcat pe jand. plut. Tatu și pe sergt. Grândeanu. Ambi au sucumbat. Ucigașul a dispărut.

— După o știre din Roma, Albania ar fi ordonat mobilizarea generală.

— Ziarul „Pest Lloyd“ publică un articol vehement contra legii agrare din Ardeal, spunînd că Liga Națunilor ar trebui să intervină.

— După ziarul „Luptătorul“. Din Washington se anunță că cuvintele senatorului Lodge cu privire la retragerea trupelor americane nu trebuie interpretate ca însemnînd ca orice participare militară a Statelor-Unite la ocupațiunea Renaniei va înceta în mod brusc. Personalitățile bine informate cred ca efectivele americane vor fi reduse treptat la minimum compatibil cu demnitatea Statelor-Unite.

DE VANZARE

O garnitură mobilă de salon Adresa la Redacție

TRANSPORTURI CU
Autocamioane

în

toate direcțiile execută lefin.
Proprietarul de autocamioane

LIBERADULESEU

Str. Canalului Nr. 10

(vis-a-vis de Postă.)

Alba-Iulia.

Gluma săptămânei.

Suspîn femeiesc.

Of! Cum imi iubesc bărbatu
Că-i cu minte, biet, săracu.
Sărutări pe ochi i-ași pune
Dar e chlor, lua-l'ar dracu.

Sfârc.

Răzbunare.

Treceam așa prin grădina publică.
Înaintea mea mergea uu preot, la stînga pe o bancă stăteau doi vagabonzi vorbind.

— „Mă, popa ista m'a cununat.“
— „Cred 'că mi-ai plătit o țuică ca să-i trag o palmă!“

Experiență în ale dragostei.

Prietinul meu Costică imi spune ieri la „Dacia“ cea ce eu știam de mulțor și anume: În zilele din urmă el, Costică, a făcut experiența că sunt mai preferabile zece sărutări decât o epistolă de dragoste. —

Sfârc.

Nr. 4/1921.

Oficiul de închiriere, Alba-Iulia.

Publicațiune

In conformitate cu regulamentul legi pentru înființarea oficiului de închiriere se aduce la cunoștință publică:

1. Deținătorii de locuințe deînchiriat vor face anunțarea în scris, dând neaparat indicațiuni asupra cuprinsului sau apartamentului, chiriei pretinsă, orele când poate fi vizitat și orice ar crede necesar să fie cunoscut chiriașului.

Deținătorii sub ori ce titlu a ori căror feluri de imobile de închiriat sunt obligați să anunțe oficiului de închiriere, imobilele ce vor deveni libere cu *trei luni înainte de liberare*.

In cazul când nu se cunoștea din vreme ca imobilul se va li-

ber proprietarul va anunța oficiului în termen de *cinci zile* dela luarea în cunoștință.

Camera mobilată se vor anunța *cu 15 zile înainte* afară de cazul prevăzut în alieneatul precedent. Chiriașii cari sunt obligați să anunțe oficiul de închiriere în termenul de mai sus-

Instalarea unei sau mai multor persoane într'un imobil apartament sau cameră pe timp mai îndelungat de cinci zile, trebuie anunțat oficiului de închiriere.

2. Persoanele cari voiesc a închiria, vor face cererea în scris către oficiul de închiriere.

Ele vor arăta ocupațiunea lor, motivele pentru cari se mută, compunerea familiei, oamenii de serviciu și ori ce indicațiuni ce ar crede necesare.

Persoanele cari se mută, venind din altă localitate, vor arăta motivele cari le determină insta-

larea în comună, prezentând și autorizarea biroului populației.

Oficiul va face toate înlesnirile posibile persoanelor cari voiesc a vizita imobilele pentru închiriere, puțând cere spriginul poliției în cazul când cel ce îl locuiește arată o vătără rea voință asupra fiecărei cereri se va da de către comisiune o decizie motivată amănunțit.

3. Atribuțiunile oficiului de închiriere sunt:

a) Închirierea tuturor imobilelor și clădirilor pentru locuit prăvălii și ori ce întreprinderi comerciale sau industriale.

Se exceptează clădirile și apartamentele noi neterminate, adică nelocuite până la 1 Ianuarie 1921 st. v.

Orice închiriere făcută pe altă cale este nulă și convenții se vor pedepsi conform legii.

b) Întârzierea schimbării destinației unui imobil, apartament sau cameră care servește de locuință.

c) Rechițiionarea imobilelor conform art. 29 și 30.

d) Fixarea chiriiilor.

e) Pronunțarea amenzilor

g) Controlarea locațiunii camerelor din hoteluri.

4. AMENZILE :

Aceia cari contravin dispozițiilor legii și regulamentului oficiilor de închiriere, fie neimplind vre una din obligațiunile impuse prin-tele, fie făcând acte oprite se vor pedepsi cu 1000—10.000 lei amendă, iar pentru călcarea dispozițiilor legii va fi pedepsit cu 100—1000 lei amendă.

Alba-Iulia la 28 Sept. 1921.

Oficiul de închiriere local.

TÂNĂR BINE SITUAT caut cunoștința unei domnișoare din provincie (dela țară) cu scopul de a mă căsătorii.

Discreția garantată (Epistole să se adreseze la Redacție sub: Cinstit.

Primum la Redacție în cunoștințarea că dl Dr. Ion Băltariu avocat și'a redeschis cancelaria în Piața Mihai Viteazul No. 31—33.

Di Ion Băltariu care înainte de război a avut cancelaria în orașul nostru, e bine cunoscut publicului.

Un
teren în centru orașului de vânzare

Informațiuni detaliate la

REDACȚIE

CUMPAR CASĂ cu 5—6 încăperi și depedinte, să albă și curte mare. — A se adresa la

REDACȚIE.

Restaurantul**„Strugurul de aur”**

cu o culină excelentă, mâncări reci și calde la orice oară, vinuri bune și vinarsuri de tot soiul

(proprietar I. Rebreanu)

Str. Regale Ferdinand Nr. 7.

Reclama e sufletul comerțului.

Reclama e sufletul comerțului.

Cumpăr **timbre postale** uzate din AUSTRIA, UNGARIA, și GERMANIA, de preferință emisiuni vechi.

Adresa la Redacție.

Răspândiți gazeta „Transilvania Românească” scrisă pentru nevoile tuturor.

De vânzare un

biliard cu bile și 7 tocuri a se adresa la Redacție.

LICHEURURI, SĂLAMĂ, SLĂNINĂ afumată, unt proaspăt, CAȘURI și BRANZETURI proaspete de calitate cele mai bune și mai fine cu prețurile cele mai moderate la prăvălia

ION BRATU.

Târgul Financiar și Comercial

Dobândă	Scadența și dividend	DENUMIREA VALORILOR	CURSURILE DIN	
			8 Sept.	9 Septembrie
		EFECTE		
Dob. anuală	Scade a cupoanelor			
5	Ian. Dec.	Rentă Em. 1903 ex-cupon	100-105	100-105
450	Apr. Oct.	Rentă 1913	82-84	82-84
4	Idem.	Rentă externă	75-77	75-77
5	Ian. Iulie.	Scris. Rurale	83-83 ¹ / ₂	83-83 ¹ / ₄
5	Idem.	Urbane București	84-84 ¹ / ₂	84-84 ¹ / ₂
5	Idem.	Scris. Iași	75-76	75-76
5	Idem.	Bonuri Casa Rurală	78-80	78-80
5	Feb.-Aug.	Județene	83-84	83-84
450	Idem.	Județene	71-73	71-73
4	Mai.-Nov.	Comuna București	70-72	70-72
4	Ian.-Iulie	Rurale	77-78	77-78
5	Apr.-Oct.	Impr. Național 1916	83 ¹ / ₂ -83 ¹ / ₄	83 ¹ / ₂ -83 ³ / ₄
5	Ian.-Iulie	Oblig. Soc. com. loc. eft.	83-85	83-85
5	Feb.-Aug.	Impr. Unirei 1919	77-78	77-78
5	Mai.-Nov.	Impr. Ref. 1920 ex. cu.	86 ¹ / ₂ -87 ³ / ₄	86 ³ / ₄ -87 ¹ / ₂

În localul TIPOGRAFIEI LIC. EPISC. DIN CETATE

s'a deschis

papetărie aprovizionată cu tot felul de rechizite de scris și tipărituri pentru adm. militară. Prețurile cele mai convenabile.

BANCA CENTRALĂ PENTRU INDUSTRIE ȘI COMERT S. A

Sucursală ALBA-IULIA

Sediul central: CLUJ

Capital social: Lei 50,000,000.—

Filiale: ALBA-IULIA, ARAD, HATĚG, SIBIU, TURDA.

Adresă telegrafică: CENTRALA.

Telefon: 68.

Tot felul de operațiuni de bancă și comerciale.